

**METODOLOGIJA MJESEČNOG I
GODIŠNJEG ISTRAŽIVANJA O
LOKALNOM SAOBRAĆAJU**

SADRŽAJ:

1.Pravni osnov istraživanja

2.Metodološke osnove istraživanja

- 2.1.Cilj istraživanja
- 2.2.Jedinica posmatranja
- 2.3.Izvještajne jedinice
- 2.4.Adresar izvještajnih jedinica
- 2.5.Prikupljanje podataka (metod,vrijeme, izvori)
- 2.6.Definicije osnovnih pojmova i obilježja

3.Organizacija istraživanja

- 3.1.Organi za sprovođenje istraživanja
- 3.2.Obrada podataka i stavljanje podataka na raspolaganje

4.Instrumenti za sprovođenje istraživanja

Obrazac SG/M-11

Obrazac SG/G-11

1. PRAVNI OSNOV ISTRAŽIVANJA

Pravni osnov za sprovođenje ovog statističkog istraživanja je Zakon o statistici i statističkom sistemu Crne Gore „SL.list RCG“ br. 69/2005.

2. METODOLOŠKE OSNOVE ISTRAŽIVANJA

2.1 Cilj istraživanja

Cilj ovog istraživanja jeste da se prikupe, obrade i objave podaci o obimu prevoza putnika koji obavljaju preduzeća čija je osnovna djelatnost gradski i prigradski kopneni prevoz putnika. U isto vrijeme, dobijeni podaci služe za praćenje trendova u oblasti gradskog i prigradskog saobraćaja.

2.2. Jedinice posmatranja

Jedinice posmatranja za mjesečni i godišnji izvještaj gradskog saobraćaja su sva preduzeća koja su prema Klasifikaciji djelatnosti razvrstana u sektor H (Saobraćaj i skladištenje), oblast 49 – gradski i prigradski kopneni prevoz putnika.

2.3. Izvještajne jedinice

Izvještajne jedinice koje su dužne da dostave mjesečni i godišnji izvještaj gradskog saobraćaja jesu preduzeća koja su razvrstana (krema KD) u djelatnost Gradski i prigradski kopneni prevoz putnika, sektor H (Saobraćaj i skladištenje), oblast 49.

2.4. Adresar izvještajni jedinica

Adresar izvještajnih jedinica za ovo istraživanje sastoji se od preduzeća koja se nalaze u Biznis registru.

2.5. Prikupljanje podataka(metod,vrijeme,izvori)

Za prikupljanje podataka u ovom istraživanju primjenjuje se izvještajni metod. Izvještajna jedinica sastavlja izvještaje na obrascu SG/M-11 i SG/G-11, na osnovu dokumentacije kojom raspolaže i evidencije koju vodi. Izvještajna jedinica dostavlja mjesečni i godišnji izvještaj o gradskom saobraćaju nadležnom statističkom organu (područnoj jedinici) u roku koji joj on odredi na osnovu Programa statističkih istraživanja.

Izvori podataka za sastavljanje izvještaja su:

- knjigovodstvena dokumentacija,
- tehnička dokumentacija
- inventarska lista
- evidencija prodatih karata u vozilima,
- evidencija izdatih povlastica,
- ostale evidencije.

2.6. Definicije osnovnih pojmova i obilježja

Pod gradskim i prigradskim saobraćajem podrazumijeva se cjelokupan organizovani javni prevoz putnika koji preduzeća gradskog i prigradskog saobraćaja obavljaju autobusom, u gradovima i prigradskim naseljima, kao i prevoz do i od aerodroma i između drugih mjesta na području grada. Gradski i prigradski prevoz odvija se isključivo kao linijski prevoz.

Linijski prevoz podrazumijeva takvu vrstu prevoza koji se odvija prema unaprijed određenoj trasi – liniji prema određenu redu vožnje, određenim stajalištima za ukrcaj/iskrcaj putnika, intervalima polazaka i dolazaka po pojedinim stajalištima te unaprijed određenoj cijeni prijevoza na temelju tarifa. Sve linije unutar gradskog i prigradskog područja sačinjavaju mrežu linija ove vrste gradskog prevoza putnika.

Gradska i prigradska linija je linija čija se polazna i završna tačka nalaze unutar gradskog područja odnosno jednim se dijelom nalazi unutar gradskog područja, a drugim dijelom u prigradskom naselju.

Međugradska linija je linija koja povezuje dva udaljena naselja izvan gradskog i prigradskog područja.

Pod **brojem linija** podrazumijeva se broj svih linija koje su definirane mjestom polaska i mjestom dolaska u jednom smjeru.

Pod **dužinom linija u kilometrima** u iskazuje se zbirni podatak za sve linije.

Pod **dužinom jedne linije** podrazumijeva se udaljenost izražena u kilometrima između početne i krajnje stanice. Dužina linija računa se samo u jednom smjeru.

Autobus je drumsko motorno vozilo namijenjeno prevozu putnika s više od 9 mjesta za sjedenje (uključujući vozačevo sjedište).

Broj putničkih mjesta za sjedenje i stajanje je mjera kapaciteta putničkih prevoznih sredstava i upisuje se broj koji je odredio proizvođač prevoznog sredstva.

Snaga motora izražava se u kW prema standardu DIN i deklarirana je od proizvođača. Ako je snaga motora izražena prema standardu SEA, treba je svesti na standard DIN tako da se umanjuje za 17%, a ako je upisana po standardu CUNA, treba je takođe svesti na standard DIN tako da se umanjuje za 7%.

Putnik je svaka osoba koja je ušla u prevozno sredstvo s namjerom da se preveze do određenog mjesta. Prevezeni putnici, prema tome, znače broj putnika koji su se određenim prevoznim sredstvom prevezli bez obzira na dužinu puta koju su prevalili vozeći se. Iz toga proizilazi da broj putnika u jednoj turi, prevezenih jednim prevoznim sredstvom, može biti mnogo veći od broja putničkih mjesta u njima jer se prevozno sredstvo usput može djelimično ili potpuno nekoliko puta prazniti ili puniti.

Pređeni kilometri – ukupno – iskazuju se pređeni kilometri u izvještajnom periodu bez obzira na to je li vozilo prevozilo putnike ili nije. Ti podaci po pravilu se daju na temelju stanja brojača kilometara na početku i na kraju izvještajnog perioda.

Pređeni kilometri s putnicima – iskazuju se pređeni kilometri vozila u izvještajnom periodu s putnicima po vrstama, bez obzira na broj putnika.

3. ORGANIZACIJA ISTRAŽIVANJA

3.1. Organi za sprovođenje istraživanja i njihove obaveze

Zavod za Statistiku Crne Gore priprema i sprovodi istraživanja "Mjesečni izvještaj o gradskom saobraćaju" i "Godišnje istraživanje o gradskom saobraćaju", i obrađuje podatke na nivou države. Područna odjeljenja Zavoda dostavljaju obrasce izvještajnim jedinicama, prikupljaju izvještaje, kontrolišu da li su sve izvještajne jedinice dostavile izvještaj, kontrolišu potpunost podataka u izvještaju .

3.2. Obrada podataka i stavljanje podataka na raspolaganje

Rezultati obrade podataka o gradskom saobraćaju prezentuju se u sledećim publikacijama:

- Mjesečni statistički pregled
- Saopštenja na web-portal

Tretiranje povjerljivih podataka

Podaci koji se tretiraju kao povjerljivi ne objavljuju se.

4. INSTRUMENTI ZA SPROVOĐENJE ISTRAŽIVANJA

4.1. Instrumenti za sprovođenje istraživanja su obrasci:

1. SG/M-11, Mjesečni izvještaj o gradskom saobraćaju
2. SG/G -11, Godišnje istraživanje o gradskom saobraćaju

Obrasci se mogu naći na sljedećem sajtu:

www.monstat.org (kratkoročna statistika – saobraćaj)